

2026.–2028. gada vienotais plānošanas dokuments

Kopsavilkums

1. attēls. [VPD 2026.–2028. gadam](#)

Vienotais plānošanas dokuments (VPD) ir Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras (EUAA) vispārējais plānošanas instruments un pamats aģentūras operacionālo darbību finansēšanas lēmumiem. Tajā ir izklāstīta aģentūras daudzgadu un gada darbību un resursu plānošana, nodrošinot saskaņotību starp stratēģiskajiem mērķiem, operacionālajām darbībām un resursu sadali.

2025. gada 30. septembrī valde apstiprināja VPD 2026.–2028. gadam. Plānošanas periodā aģentūra par prioritāti noteiks Migrācijas un patvēruma pakta (“Pakts”) efektīvu īstenošanu un savu uzraudzības pilnvaru izpildi, vienlaikus saglabājot elastību, kas nepieciešama, lai reaģētu uz mainīgajām migrācijas tendencēm un iespējamām krīzēm, kuru dēļ var būt nepieciešams pielāgot operacionālos mērķuzdevumus un finanšu plānošanu.

Stratēģiskais konteksts

2026.–2028. gada VPD ir izstrādāts, ņemot vērā pastāvīgo migrācijas spiedienu un mainīgās patvēruma vajadzības dalībvalstīs. Neraugoties uz progresu kopējās Eiropas patvēruma sistēmas (KEPS) izstrādē, joprojām pastāv būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz procesuālajām pieejām, apmierināto pieteikumu īpatsvaru, piešķirtās aizsardzības veidiem un uzņemšanas nosacījumiem. Šīs atšķirības ietekmē sekundāro pārvietošanos un apdraud mērķi nodrošināt vienādu attieksmi pret pieteikumu iesniedzējiem visā Savienībā.

Migrācijas un patvēruma pakta mērķis ir novērst šos trūkumus, stiprinot sagatavotību, uzlabojot reaģēšanu krīzes situācijās un panākot efektīvāku līdzsvaru starp solidaritāti un atbildību. Tā kā pakta likumdošanas instrumenti kļūs piemērojami no 2026. gada

jūnija, tas pakāpeniski stiprinās aģentūras atbalsta lomu sekmīgas KEPS funkcionēšanas nodrošināšanai. Tādējādi paredzams, ka EUAA darba apjoms, kas jau ir pieaudzis pēc pakta pieņemšanas, turpinās palielināties gan tās pastāvīgajās, gan operacionālajās darbībās.

Šajā sakarā 2024. gada februārī tika panākta vienošanās par 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas pārskatīšanu, paredzot līdz 2027. gadam piešķirt EUAA papildu 190 miljonus EUR. Šis papildu finansējums ir paredzēts, lai aģentūra varētu veikt pakta īstenošanu.

2026.–2028. gada rīcības plāns un prioritātes

2. attēls. [EUAA stratēģija 2024.–2029. gadam](#)

VPD ir saskaņots ar Eiropas Komisijas 2024.–2029. gada politikas prioritātēm migrācijas un patvēruma jomā, nodrošinot saskaņotību ar plašākiem ES mērķiem. Pamatojoties uz EUAA stratēģiju 2024.–2029. gadam, daudzgadu darba programmā ir noteikti aģentūras mērķi četrās galvenajās darbības jomās: operacionālais atbalsts, apmācība un profesionālā attīstība, zināšanas patvēruma jomā un horizontālās darbības. Tajā ir noteikti septiņi stratēģiskie mērķi laikposmam no 2026. līdz 2028. gadam.

2026. gada darba programmā šie stratēģiskie mērķi ir pārvērsti konkrētos gada mērķos un uzdevumos, kas strukturēti ap konkrētām darbībām un saskaņoti ar pieejamajiem cilvēkresursiem un finanšu līdzekļiem.

Operacionālā un tehniskā palīdzība

3. attēls. EUAA operacionālais atbalsts Lampedūzā

Pieņemot paktā noteiktos tiesību aktu priekšlikumus, sagaidāms, ka aģentūra saglabās būtisku operacionālo klātbūtni, vienlaikus paplašinot savu uzdevumu apjomu, ciktāl to pieļauj pieejamie resursi.

[Operacionālā un tehniskā palīdzība](#) dalībvalstīm arī turpmāk tiks sniegta, izmantojot [daudzgadu un īsāka termiņa operacionālos plānus](#), kā arī konkrētus projektu plānus.

Atbalsts joprojām būs elastīgs un spēs reaģēt uz mainīgajām migrācijas tendencēm, jaunajām vajadzībām un operacionālajiem apstākļiem. Esošā atbalsta turpināšana, kā arī jaunu intervenču uzsākšana tiks īstenota atbilstoši stingram *prioritāšu noteikšanas procesam*, ņemot vērā steidzamību, paredzamo ietekmi, ES pievienoto vērtību, intervenču iespējamību un aģentūrai pieejamos cilvēkresursus un finanšu resursus. Turklāt operacionālās spējas tiks pielāgotas vēl vairāk, lai *EUAA* varētu izpildīt savus jaunus pienākumus, kas noteikti paktā.

Kvalitātes nodrošināšanas metodika, operacionālie rīki un saskaņotās procedūras tiks piemērotas konsekventi, savukārt labas prakses apmaiņa un rīcības plānošana ārkārtas situācijās dalībvalstīs tiks saskaņota vēl vairāk, ieviešot vienotu metodiku. Tiks nostiprinātas izvietojuma pārvaldības sistēmas, lai nodrošinātu ātru un pielāgojamu rīcību, kā arī visās darbībās tiks ieviests mehānisms, kas ļaus novērtēt, ziņot un pārsūtīt augstākai instancei informāciju par nopietniem vai atkārtotiem iespējamajiem pamattiesību un starptautiskās aizsardzības pienākumu pārkāpumiem. Visās intervencēs tiks iekļautas iziešanas stratēģijas, lai stiprinātu valstu rīcības iespējas un nodrošinātu ilgtermiņa ilgtspēju.

Aģentūra turpinās nostiprināt savas pirmās reaģēšanas spējas, uzlabojot atbalsta funkcijas, pilnveidojot gatavības plānošanu un izstrādājot darbības saskaņā ar vienotu sistēmu, kuras pamatā ir sistemātiska vajadzību novērtēšana un strukturēti prioritāšu noteikšanas procesi. Ieviešana turpināsies, izmantojot jau izveidotos mehānismus, tai skaitā piesaistot ārējos ekspertus, un tās atbalstam izmantos projektu vadības rīkus, rezultātu uzraudzības sistēmas, ciešu sadarbību ar valstu kontaktpunktiem un skaidras operacionālās vadlīnijas. Operacionālais atbalsts var ietvert arī migrācijas pārvaldības atbalsta vienību norīkošanu, kā arī tādas infrastruktūras nodrošināšanu vai papildināšanu kā aprīkojums, pagaidu biroji, telpas un nepieciešamie pakalpojumi, ieskaitot tulkošanu, kultūrstarpniecību un transportu.

Saskaņā ar pakta noteikumiem *EUAA* sadarbībā ar ES solidaritātes koordinātoru atbalstīs pastāvīgā ārkārtas pārceļšanas mehānisma un citu solidaritātes pasākumu īstenošanu. Prioritāte tiks piešķirta tām dalībvalstīm, kuras saskaras ar nesamērīgu spiedienu pie ES ārējām robežām un būtiskām problēmām, kas saistītas ar sekundāro pārvietošanos. Aģentūra arī turpinās atbalstīt ES+ valstis to centienos īstenot un koordinēt pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas programmas, sniedzot pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas tīklu, pielāgotu operacionālo palīdzību, pārmitināšanas atbalsta mehānismu Turcijā un citās attiecīgajās trešajās valstīs, kā arī atbalstot kopienas sponsorēšanu un papildu kanālus.

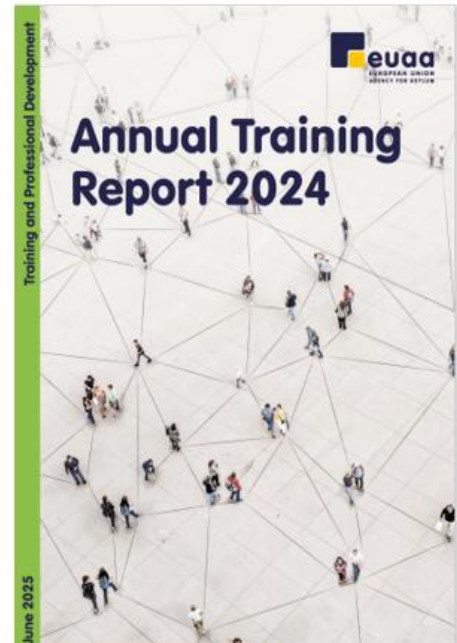
Apmācība un profesionālā attīstība

Apmācībai un profesionālajai izaugsmei ir būtiska nozīme, lai stiprinātu patvēruma un uzņemšanas sistēmas visā ES un veicinātu lielāku konvergenci valstu praksēs. Saskaņā ar savām pilnvarām aģentūra turpinās plānot, izstrādāt un nodrošināt augstas kvalitātes apmācības EUAA darbiniekiem, kā arī valstu pārvalžu, tiesu un tribunālu darbiniekiem un valstu iestādēm, kas atbild par patvēruma un uzņemšanas jautājumiem.

Aģentūra, cieši sadarbojoties ar attiecīgajām ekspertu organizācijām, turpinās pilnveidot Eiropas izglītības programmu patvēruma jomā (EAC) un izveidos prakses kopienas, kas veicinās nepārtrauktu mācīšanās procesu un paraugprakses apmaiņu visā ES. Aģentūra izvērsīs un vadīs atbilstoši identificētajām vajadzībām piedāvātās EAC apmācības, ievērojot augstākās izglītības un profesionālās apmācības kvalitātes standartus, kā arī pakta tiesību aktus, tiklīdz tie stāsies spēkā. Dalībvalstīm, kuru patvēruma un uzņemšanas sistēmām ir jāpiedzīvo nesamērīgs spiediens, tiks nodrošinātas mērķtiecīgas apmācības un profesionālās pilnveides pasākumi, tai skaitā strukturētas apmācības patvēruma atbalsta grupu locekļiem un patvēruma rezerves personālam. Turklāt atbilstoši valstu iestāžu konkrētiem pieprasījumiem tiks izstrādātas un organizētas *ad hoc* apmācības.

Apmācības pasākumi arī novērsīs trūkumus, kas konstatēti, izmantojot EUAA uzraudzības mehānismu. Tiks izstrādātas un nodrošinātas atbilstošas apmācības ekspertiem, kas piedalās novērošanas misijās, un novērošanas rezultāti tiks sistemātiski izmantoti mērķtiecīgu apmācību programmu izveidē. Lai atbalstītu šīs darbības, aģentūra turpinās stiprināt mehānismus, kas paredzēti to ekspertu atlasei un iesaistīšanai, kuri piedalās apmācību plānošanā un īstenošanā gan pastāvīgā, gan *ad hoc*, gan operacionālā atbalsta ietvaros.

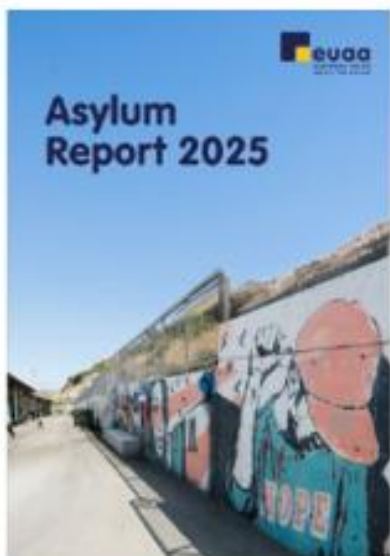
Ārpus ES tiks stiprināts apmācības atbalsts partnervalstīm, un šī apņemšanās ir daļa no spēju veidošanas centieniem, kas noteikti aģentūras ārējās sadarbības stratēģijā. Šis atbalsts tiks sniegts esošo sadarbības satvaru ietvaros un saskaņā ar noteiktajām prioritātēm un pieejamajiem resursiem. Attiecīgā gadījumā sadarbība apmācību jomā tiek veidota ar galvenajām ieinteresētajām personām, tai skaitā Eiropas Komisiju, Tieslietu un iekšlietu aģentūrām, ANO Augsto komisāru bēgļu jautājumos (UNHCR),

4. attēls. [EUAA 2024. gada ziņojums par apmācību](#)

Starptautisko Migrācijas organizāciju (*IOM*), Eiropas Padomi, kā arī citiem apmācību tīkliem un organizācijām, tai skaitā pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem.

Zināšanas par patvērumu un uzraudzība

5. attēls. [2025. gada ziņojums](#)

EUAA sagatavotie materiāli par patvēruma jomu palīdz valstu iestādēm būt labāk informētām, lai tās pieņemtu vienotākus lēmumus par starptautisko aizsardzību, pieņemtu lēmumus ātrāk un nodrošinātu saskaņotākus uzņemšanas nosacījumus.

Saskaņā ar pakta mērķi vēl vairāk uzlabot konvergenci *EUAA* turpinās strādāt ar dalībvalstīm, lai sagatavotu kopīgas analīzes un valstu norādījumus par galvenajām izcelsmes valstīm, pamatojoties uz *EUAA* izcelsmes valsts informāciju (IVI). Pēc Komisijas lūguma aģentūra sniegs arī nepieciešamo informāciju un analīzi, lai noteiktu drošas izcelsmes valstis un drošas trešās valstis. Informācijas apmaiņu turpinās veicināt, izmantojot specializētus valstu tīklus, pasākumus un

īpašus rīkus, tai skaitā IVI vaicājumu sistēmu, IVI palīdzības dienestu un medicīniskās izcelsmes valsts informācijas (MedIVI) portālu, kurā ir sniegta informācija par zāļu pieejamību un piekļuvi tām.

Lai uzlabotu situācijas izpratni un gatavību rīkoties, aģentūra turpinās sniegt visaptverošu un aktuālu pārskatu par patvēruma situāciju ES, arī par tendencēm, procedūrām un praksi ES+ valstīs. Tas ietver standartizētu datu vākšanu, perspektīvu analīzi un stratēģisko secinājumu izstrādi, kā arī tematisko un *ad hoc* ziņojumu sagatavošanu. Šajās darbībās ir iekļauts atbalsts agrīnās brīdināšanas sistēmām, prognozēšanas, krīžu novēršanas un ārkārtas rīcības plānošanai, tādējādi tieši veicinot pakta īstenošanu. Aģentūra turpinās arī sagatavot savu ikgadējo ziņojumu par patvēruma situāciju ES.

Lai sekmētu patvēruma procedūru un uzņemšanas sistēmu kvalitāti, taisnīgumu un efektivitāti, *EUAA* turpinās izstrādāt standartus, rādītājus, praktiskos norādījumus, tiesu prakses publikācijas un citus instrumentus, sadarbojoties ar dalībvalstu ekspertiem un, ja nepieciešams, ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Šo rīku ieviešana un ietekme tiks novērtēta, tai skaitā analizējot atsauces uz valstu judikatūru.

Visbeidzot, sākot ar 2026. gadu, aģentūra pēc 2025. gadā veiktajiem izmēģinājuma pasākumiem pilnībā izvērsīs savu daudzgadu uzraudzības programmu. Saskaņā ar šo piecu gadu ciklu visās dalībvalstīs tiks uzraudzīta KEPS tehniskā un operacionālā piemērošana. Uzraudzības metodika vajadzības gadījumā tiks pārskatīta, lai atspoguļotu pakta piemērošanas sākšanu.

Horizontālie pasākumi

6. attēls. [EUAA ārējās sadarbības stratēģija](#)

Laba pārvaldība joprojām ir galvenais priekšnoteikums, lai sasniegtu izcilību administratīvajā darbībā. EUAA turpinās stiprināt iekšējās kontroles sistēmas, stratēģisko plānošanu un ziņošanu, kā arī pārvaldības un novērtēšanas procesus.

Lai sasniegtu aģentūras mērķus, ir nepieciešams kvalificēts un ieinteresēts personāls. Darbinieku labklājība un iesaistīšanās arī turpmāk tiks regulāri uzraudzīta, izmantojot speciālas aptaujas.

Pamattiesību pārzinis vadīs sūdzību izskatīšanas mehānismu, regulāri sniegs ziņojumus valdei un veicinās pārredzamību, sagatavojot aģentūras gada ziņojumu par patvēruma jautājumiem.

EUAA arī stiprinās sadarbību ar galvenajām ieinteresētajām personām, arī partnervalstīm ārpus ES; šis centiens tiks īstenots sadarbībā ar dalībvalstīm un Komisiju, kā arī saskaņā ar EUAA regulu un ES ārpolitiku. Sadarbības koordinatori atbalstīs sadarbību dalībvalstīs un, ciktāl to pieļauj pieejamie resursi, arī partnervalstīs. Aģentūra cieši sadarbosies ar Eiropas Komisiju komunikācijas jomā, sniegs precīzu informāciju par patvērumu un bēgļiem, kā arī cīnīsies pret dezinformāciju.

